

Da Capo

CIRCUS RONALDO

Een familiegeschiedenis van het circustheater

Johan Thielemans
Gezien op 21 juli 2025
Sint Pietersplein, Gent in kader van Miramiro festival

‘Da Capo’, Circus Ronaldo’s nieuwste productie, verwijst naar een begin: Danny Ronaldo wil de lange geschiedenis van zijn familie vertellen. Het is een gelegenheid om de evolutie te tonen van een traditionele circuspraktijk naar een versmelting met theatrale elementen. Het is de geschiedenis van de familie Ronaldo. Van vader op zoon op kleinkinderen lijkt het leven in woonwagens en het spelen in een circustent de enige mogelijke levensstijl. Circus is eten en drinken voor de clan Ronaldo. Het levert een spetterende voorstelling op, waar de familiegeschiedenis en circuskunsten zich verstrengelen in een meeslepend verhaal.

26 JULI 2025

De circustent is licht omgebouwd: centraal blijft de cirkel van de piste, maar aan beide zijden loopt een stuk straat naar buiten. Danny Ronaldo kondigt aan dat hij de geschiedenis van zijn familie wil vertellen. Eerst leidt hij zijn 82-jarige moeder naar een makkelijke stoel - zij is de geprivilegieerde toeschouwer.

Voor het begin van het Circus Ronaldo moeten we generaties terug. De eerste circusartiest was Adolf-Peter Van den Berghe (echte familienaam: Van den Broeck) die als paardenknecht in het Duitse circus Wulff aan de slag ging. In deze voorstelling zorgt zijn verblijf bij het circus Wulff voor een eerste hoogtepunt: er komt een paard de tent binnen gestapt. Het is een prachtige pop, ontworpen door Ellis Blauw. Ook al is het paard samengesteld uit draad en vodden, het oogt bijzonder realistisch, vooral omdat het is uitgerust met zware ijzeren hoeven. De interactie tussen paardenknecht en paard is fijn geobserveerd, waarbij het paard zich moeilijk laat temmen. Dat alles speelt zich af achter de schermen van een groot circusspektakel, dat zich buiten de tent afspeelt.

Voor Danny Ronaldo, clown en artistiek directeur van Circus Ronaldo, is het belangrijk om een verband te leggen tussen de wereld van het circus en de

commedia dell'arte. Een kar met een klein theatertje wordt naar binnen getrokken. We zien een klassieke scène tussen twee kibbelende geliefden. Arlecchino, met het traditioneel kostuum en het bijpassende masker, tracht hen te verzoenen.

Dat gekibbel stopt als het meisje de paardenknecht onder het publiek ziet en op slag verliefd wordt. Hoe twee werelden en ook twee tijdstippen elkaar ontmoeten, behoort tot de theatrale magie die zo'n innemend kenmerk is van Circus Ronaldo. Het heeft ook een symbolische betekenis, want we zien hoe een circusartiest en een actrice samenkomen, waaruit een nieuwe circus/theaterpraktijk zal ontstaan.

De bruiloft zelf wordt rond een feestdis gevierd. Maar het eetmaal wordt onmiddellijk omgetoverd tot een grote circusact: de bruid (Marie Parrinet) stapt op pointes op omgekeerde lege glazen . Hier ziet het publiek welke uitzonderlijke professionele circusartiesten hier aan het werk zijn.

In een verstilde scène waarbij Danny Ronaldo met een klein popje rondwandelt, mengt magie zich met de zuiverste theaterpoëzie.

De voorstelling schuift verder in de tijd: plots zien we de Titanic en een paar zeelieden die zich in een bootje trachten te redden. Dat wordt uitgebeeld met theatrale middelen uit een verdwenen traditie: met enkele rekwisieten komt de realiteit van de ramp tot leven. Het is eenvoudig, doeltreffend en volledig theatraal. Het is ook een zoveelste bewijs dat Danny Ronaldo en zijn familie graag naar een theatrale traditie teruggrijpen. Op een verrassende manier laten ze zien hoe effectief een oude theatertruc kan zijn.

Wanneer de Eerste Wereldoorlog aanbreekt, volgt een tafereel vol paniek – met rond spurtende spelers. Het is een sterk stukje regie, waarin je de hand van coregisseur Frank Van Laecke vermoedt. Eens de rust is teruggekeerd, blijft er één speler over. De tijden gaan slecht, en het circus overleeft de economische crisis van de jaren dertig niet. Maar de verbeelding krijgt niemand kapot. Danny Ronaldo heeft een wandelstok en een klein popje (een fijn ontwerp van Ana Lekše). Hij kan het 'kindje' laten rondwandelen en opspringen. Het is een verstilde scène die stoelt op een schuchtere virtuositeit – een ogenblik waar magie zich mengt met de zuiverste theaterpoëzie. Het is adembenemend in zijn kleine, fijne eenvoud.

De uitvoering is virtuoos en levenslustig – en je ziet dat de hele cast van circusartiesten ook uitstekende muzikanten zijn.

Flash forward naar het einde van de Tweede Wereldoorlog en de Bevrijding. De invloed van Amerika kleurt de ambiance: een uitgelaten jazzorkest voert ons naar de tijd van Glen Miller die deze typische muziek aan het Europese continent leerde kennen. De uitvoering is virtuoos en levenslustig – en je ziet dat de hele cast van circusartiesten ook uitstekende muzikanten zijn. Drie vrouwen schuiven aan bij een microfoon en veranderen in de Andrew Sisters. Je valt van de ene verbazing in de andere bij een groep die over zoveel talenten beschikt. De troep neemt dan eindelijk de naam Circus Ronaldo aan, en de grote

specialiteit wordt een act met een cowboy – *enter* de geest van Johnny Ronaldo, medestichter van het circus en vader van Danny en David Ronaldo .

Ondertussen sijpelt ook de invloed van de commedia dell'arte door en klassieke clown scènes uit het circusrepertoire. Dan mag uiteraard de slimme 'witte clown' niet ontbreken die zijn domme tegenhanger, 'de auguste', enige elegantie wil bijbrengen. Het is het grote moment van de broers Pepijn en Angelo. De scène ontaardt in het gooien met taarten – klassieker kan het niet, maar geestiger ook niet.

Zo krijgt de toeschouwer een stuk theater- én circusgeschiedenis te zien. Het voortschrijden van de tijd wordt op een eenvoudige, maar toch ook spectaculaire manier getoond : eerst zijn karren het vervoermiddel. Later worden ze vervangen door auto's. Het sterkste beeld toont de Bevrijding: een heuse legervrachtwagen komt het podium opgereden. Iedereen zit in en op de auto, komt juichend het plateau op en speelt muziek. Wat ook niet mag ontbreken is de eenvoudige camionette waarmee Circus Ronaldo in de eerste moeilijke jaren rondreed.

Het maakt 'Da Capo' tot de rijkste voorstelling van Circus Ronaldo.

Maar er is ook een andere tijdsdimensie, die ons heel dicht bij vandaag brengt. Op het podium zien we verschillende generaties, hoofdzakelijk van één familie. Ze zijn fier op het verleden, maar hier gaat het niet om een verkalkt verleden. De traditie geeft net enorm veel energie en inspiratie én een toekomst. Dat levert een bijzonder einde op: tijdens de voorstelling hebben we dochtertje Adanya aan het werk gezien. Met haar elf jaar is ze reeds een volleerde en uiterst lenige circusartieste: ze verbaast met een straf nummer met verschillende hoepels.

Circus Ronaldo had ooit een succesnummer met cowboy Johnny als scherpschutter. Maar die is te oud voor zijn stunt. Niet getreurd: een verrassend poëtisch einde toont dat het meisje de fakkel zal overnemen.

Het maakt 'Da Capo' tot de rijkste voorstelling van Circus Ronaldo. Het is een luchtige geschiedenisles over een hechte familie waar verschillende generaties samenwerken. De familie is een wonderlijke troep van getalenteerde performers en muzikanten. Je kijkt je ogen uit bij een voorstelling die zoveel liefde voor het vak én voor het genre zo enthousiast uitdraagt. Deze 'Da Capo' is een triomf.